Ч. 97 (11.065). Львів, четвер 5. травня 1927. Поштова оплата заплачено готівкою. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У виборчій фалянзі.

Львів, 5. травня 1927.

Засоби, при яких допомозі прямують до осягнення своїх цілей два головні народи нашої країни, українці і жиди, фактично все йшли противними шляхами. Наша політична програма і тактика маркантно ріжниться від програми і тактики жидів. Виходить це з ріжниць характерів, з ріжниць окремішної культури, соціяльного укладу, психічної вдачі й обставин, в значній мірі тзв. незалежних. Одно, що підводить нас і жидів під один стрикулець, це спожаління гідне положення тзв. національних меншостей в польській державі.

У висліді світової війни, що на порядок дня висунула право самоозначення народів, українці і жиди найшлися в правно-державних сутеринах — як обезправнені „національні меншости". Цей момент, після короткої доби жидівської невтральности в польсько-українському конфлікті, був єдиним, що вязав нас з жидами, що заставляв нас і жидів вести спільну боротьбу за права обездолених і обезправнених. Однак навіть в тому положенні розєднуючо ділав один з перманентних чинників, а саме чинник жидівської атериторіяльности. Жиди, як нація діяспорна, не мають досі териториіяльних претенсій в противенстві до українців, що базуються на територіяльности, як головній основі свого істнування і своїх аспірацій.

Територіяльна й атериторіяльна розбіжність стала головним клином польсько-українського роздвоєння, вона заставила жидів і їх представництво фактично повернути на позиції, які жиди займали перед війною і взагалі на позиції, які вони все займали на українській території в довгій історичній добі бездержавности української нації. Відсутність територіяльної основи примушує жидів постійно приєднуватися до посідачів більшої території або до державців даної території. А цей основний момент опортуністичного характеру зроджує всі дальші моменти і наслідки українсько-жидівських розходжень.

Фактом є, якого не можна і врештою непотрібно закривати, що жидівсько-українські відносини на території Сх. Галичини, а в значній мірі і на області західно-українських земель із Закарпаттям включно під теперішню пору не належать до найкращих. Не є вони ворожі, але холодні і легко напружені. Найцікавіше в тому всьому є факт, що елємент загально поширеного в світі антисемітизму тут, на нашій території, зовсім не проявляється. Однак розбіжности істнують далі і жидівські провідники, закостенілі в дрібничковому опортунізмі, не роблять нічого, щоби зі свого боку ті противенства щонайменше звести до конечного *minimum*, як не зовсім усунути. А це є конечне і невідкличне, якщо між обома народами, якщо між українським селом і переважно жидівським містом на українській національній території мають заістнувати добрі взаємини, має наступити гармонія, не часового, але перманентного характеру.

В ділянках культурній і політичній істнують між нами дуже слабкі збіжні точки, в дійсности жадні. Єдиною плятформою, на якій сходяться нині жиди й українці, поволі й поневолі, є господарська плятформа, однак і вона виказує вже деякі рисочки.

Теперішня хвиля знову ставить нас, українців і жидів, в одну фалянгу, а саме у фалянгу виборців при розписаних виборах до міських рад на території Сх. Галичини. Тимсамим уже цей момент дає нам спільну нагоду поширити плятформу збіжних точок, і то плятформу не декляративно деклямаційного, але наскрізь реального характеру. Бо тут, на плятформі виборів до міських самоврядувань, сходяться не лише господарські інтереси, але й самоврядна плятформа в значній мірі може стати ареною будови і розбудови спільних інтересів культурних і навіть політичних. Тут захований також ключ до встановлення тісних приязних взаємин між селом і містом на українській території, ключ до наладження добрих і реальних взаємин між українцями і жидами.

Є це рідка нагода, незвичайно цінна і далекосягла, яка стане пробним каменем жидівсько-українських можливостей. Бо виборчий акт зі своїми наслідками на території Сх. Галичини має без сумніву більше значіння для українсько-жидівських взаємин, як всякі бльокові можливости при виборах до сойму. Сам виборчий акт зі своїми наслідками на нашій території входить в грунт і ядро місцевих відносин.

Над цим повинні застановитися східно-галицькі жиди, заки винесуть свої постанови в справі виборчої тактики до міських рад у Сх. Галичині і заки провідники східно-галицьких сіоністів дадуть відповідь державним „санаторам" і їх адміністраційно-горожанській гвардії.

Зов у сучасність.

В тишині без творчого гамору і духового клекоту пливуть будні нашого життя по цей бік Збруча. Після збройної поразки сила духового розгону в нашому громадянстві ослабла, життя стало зматеріялізованим, звульгаризованим, в якому розум спрягається зі шалом, право з насильством, а над тим всім тхне задухою шкурного самолюбства. Замовкла творчість слова, ступіло вістря критики, звузилося поле духових посягань і животіння безскладне і без змісту, немічне і безкровне істнування розгублене без радости, і пориву з дня на день волічеться одноманітною пустелею нашої буденщини. Воєнна хуртовина, фізичні зусилля, політична невдача і заразом якась рабська легкодушність вивела з громадянства не тільки творчих людей але і самі людські почування й ідеї. Безсоромна непослідовність не тільки у відношенні до інших, але й до себе самого стала підставою успіху дня.

Правда, галицьке громадянство пустилося на тяжку дорогу до економічного визволення і чину, щоб етапами серед нової дійсности зблизитися до всецілої готовости в політичній боротьбі. Та хібаж в сучасному дієвому ході а навіть в сьогочасній конструктивній, на матерії і техніці будованій психіці можна віддлити взаємні вплини людського співжиття, політичної вільности, національної єдности, торговлі, індустрії від такихже сильних впливів літератури, фільософії і мистецтва? Хібаж можливо вилучити з процесу виховування поколінь духові первні ідей і понять, що єдині будують і держать в собі живий організм суспільности?

Наша епоха як і кожна стоїть серед горячої боротьби. Вчорашнє померло, сьогоднішнє вигоряє, а „завтра" вже ось перед нами. Наше покоління стоїть у першому ряді, воно мусить як і кожне попереднє вдатися в цю боротьбу і в прагненні власних побід і досягнень здобути стиль і порядок своєї сучасности та створити шматок нового світу і нової захоплюючої правди: моралі, естетики і віри в пробуджуючійся нації. А до цеї боротьби сучасне покоління мусить двигнути наймогутнішу духову підойму в змаганнях модерного часу — живе слово. Силою слова воно збере енергію, яка не обмежена ні простором, ні часом, а наче вогонь горить над століттями і поколіннями, проміннюючи в цілій історії кожного народу. Воно пробудить в զмороженій, нечулій українській сучасности внутрішній гін до росту, розпряжну зачіпність супроти живої дійсности, творчу тугу і розмах, що не дають спати ґенієві нації.

Та саме, коли людством править магічна сила слова, коли рішає його гнучкість і барва, коли ним втолочуються в маси ідеї і загартовується елястичність і тугість духа — в нас, на жаль, завмирає увага і привязання до слова. А однак слово, було і буде джерелом усякої духової емоції. Воно всюди і безупину розсіває свою животворну енергію та мов проміниста матерія раду палить людську душу, просвітлюючи рівночасно перед її зором найглибші поклади духової дійсности. Релігія, фільософія, метафізика, поезія наука, економія, політика, виростають на ґрунті людського духа тільки завдяки всеобіймаючій символіці слова. Воно має все свіжі сили і обновлюючий віддих, щоби порушати вітряками людського серця і узмістовлювати життя своїми досягненнями.

Та завдяки розгромові та неупорядкованості духових творчих сил українське слово в останньому десятилітті чахне і вяне, а вслід за тим затрачується в психіці сучасного покоління змисл для ріжнобарвних далин духового обрію, западається внутрішній простір і далекосяжний розмах в ньому, а на дні підсвідомости присипані пилом буденщини висихають джерела натхнення. Правда, є в нас одиниці, що не гордять словом, коли розквітлі бози і черемхи подразнюють їхню бурливу кров і романтичну молодість наповняють муками еротики. Тоді кануть в нашу літературу ліричними струмками невинні сльози і космічні закляття з праджерел кохання. Та будь ті лірики найдосконалішим плодом форми і щирости, то чим вони є в великому варстаті духової праці та в реєстрі насущних потреб живої нації? Навіть захоплюючі клейноди віршування, то от така собі крамничка, де виложено дрібні кусники життя, пригладжені, підбарвлені, нашмінковані, що не виявляють природнього припливу і відпливу життя, що не розгортають його на весь ріст, не дають звуків великих дзвонів подій, а тільки уколисують читача дзеленькотінням особистих почувань автора. Глибінь і повага життя, ріст і розмах душевних сил, величній трагізм і пориваючий героїзм змагаючої людини не вміщуються в тісні рямці ліричного віршика. На це треба визволити слово з берегів римованих струмочків і кинути його в простір на розбурхане море життя, у вир бушуючих бурунів людської пристрасти, в холодну глибінь безсонної думки і в досвітній блеск пробудженої уяви. Шал боротьби і роскіш побіди, біль поразки і жажду обнови двигаючихся і упадаючих мас занесе нам у душу тільки монументально всеобіймаюча, всесторонньо оформлена і многогранна творчість слова.

Тому глуха сучасна порожнеча ідей і безплідність поривів промовляє до кожного свідомого українського інтелеґента болісним напімненням, що треба мобілізувати всі матеріяльні та моральні сили, щоб власними вродженими засобами дальше продовжати духову тяглість поколінь і щоби у своїй епосі ча

лишити порожного місця, а належний вклад тривалих цінностей. Хоч ми приголомшені, заморені і знесилені, одначе мусимо огріти ледову атмосферу нашої збірної душі великим хотінням творчої експанзії і духового виявлення. Свідомі положення мусимо так заціклуватися сучасністю, щоб дати сокам національного організму сприятливі умовини видати зі себе таланти і вождів. Бо наша дійсність вимагає, щоб споміж нас двигнувся чарівний смільчак, непоборний змагун, що взяв би у свої творчі долоні живе ясне слово, що зловив би енергію і движимі сили народу та став кресати нові іскри і кидати їх у майбутність, щоб заняв місце безсонного сторожа над творчими руками епохи, щоби був всевладним у криниці життя і моралі мас, щоб навернув в нашу порожнечу щирість, чесність, мужність і повагу життя, а в громадських взаємовідносинах зумів впоїти в масу ту правду, що загальне добро не може процвітати там, де змагаються зі собою тільки особисті цілі і розрахунки.

Хайби прийшов творець, що побуджував би прибитого духа і підтримував би надію і віру народу, що своєю творчістю загорнув би весь зміст біжучого дня зі всіми його новинами, журбами, тривогами і радощами, що з горизонту понять і думок освічував би нашу реальну будівлю та ніс поколінням спокій в боротьбі і боротьбу в спокою. **Д-р Микола Козицький.**

„Братська“ економічна політика Москви.

Постепенна ліквідація цукрового промислу на Радянській Україні.

(Кінець.)

З величезними зусиллями зібрав „Централ“ порвані закрівавлені листи, відновив по них родословні і провадив справу далі. Навіть большевики, націоналізувавши нарешті Хорошківську станцію, визнали її роботу і самі зробили її Центральою Селекційною. Але надійшли нові „перспективні пляни“, і всі ці станції — Хорошківська, Миронівська, Рабатке і Гізеке, переведені тепер з центральних в третьорядні, а центральна закладена в Рамоні — в далекій Вороніжчині. Відтак все насіння бурякова справа вже вислизнула із рук України, бо звідтіль, з Рамоні, будуть іти головні лінії буряка, і на випадок якого конфлікту між Україною та Москвою українське цукроварство може остатися без бурякового насіння. Такі „перспективні пляни“ і така спеціальна економічна політика большевицької Москви відносно України.

І важно тут відзначити, що робиться все це прямо всупереч здоровому людському розумові, всупереч самій природі, всупереч економічним умовам. Хоч груба книжка „Перспективний плян“ і намагається суто науково трактувати всю справу і доводить, що процес пересовування цукрової промисловости на північний схід не тільки просто „помічався“ ще до війни, але що це процес, який відповідає всім природнім, економічним і т. д. умовам, проте є елєментарні наукою встановлені правди та факти, проти яких безсилі всякі навіть найхитроумніші аргументи.

Одною із таких правд є те, що чим довший вегетаційний період, тим більший врожай буряків і їх цукровість. Простіше кажучи: чим більше ранні весни і пізніші осени має країна, тим більші там врожаї буряків і тим більша їх цукровість. Через те то в Німеччині середній врожай буряка 1.885 пудів з десятини, і здобувається з нього цукру 274 пуди, а на Україні врожай 1.134 пуди і дає він всього 156 пудів цукру. Ну і звичайно, чим далі на схід, а тим більше на північ, тим коротший вегетаційний період і тим менше дає він цукру. Метереольогічні станції констатують це як безперечний факт, а досвідні станції дають такі цифри врожаїв:

	Врожай буряків		Врожай цукру
	середній за 1905—1914 роки:		
Поділля	84	(12 пуд. берковц.)	131 пуд.
Київщина	87	„	141 „
Полтавщина	96	„	146 „
Харківщина	101	„	163 „
Вороніжчина	70	„	103 „
Тамбовщина	78	„	119 „
Орловщина	55	„	87 „
Тульщина	50	„	76 „

І от, не дивлячись на те, що на Поділлі десятина дає 131 пуд цукру, а на Орловщині 87, „Перспективний плян“ намагається довести, що як раз навпаки, бо, мовляв, 1922 р. врожаї буряка в Московщині зрівнялись вже з українськими. „Цукротрестовці“ свідомо забувають, що в 1922 році Україна ще горіла в повстаннях, і що українському мужикові було тоді не до буряка і що справа тут не в техніці, а в чисто природних умовах. Але їм треба насадити на кошт України цукроварство в Московії і вони мусять вишукувати аргументи хочаб всупереч здоровому розумові.

Але ще більш безглузді аргументи на користь свого „перспективного пляну“ наводять цукротрестовці з числа економічних факторів. По їх думці, пересовувати центр цукроварства на північний схід треба ще і через те, що там ближче до ринку... цебто до Москви, так ніби Москва єдиний ринок для цукру.

І в той же самий час „перспективний плян“ забуває, що для бурякової культури повинна бути і певна щільність населення, що на Правобережжі 56,4 проц. малоземельних та безземельних, що на Поділлі на 1 кв. кільометр припадає 101 чоловік, на Київщині 98, а в тойже самий час на Тамбовщині тільки 50 душ, на Орловщині та Тульщині тільки 63 і т. д. Такої аргументації не витримав навіть сам бувший голвцукр К. Тараненко і в ч. 1 „Українського Агронома“ за 1926 рік з розпачем запитує: „Деж подінемо ці кольосальні лишки робочих рук на Поділлі та на Київщині?.. Якуж більше трудомістну культуру можна запропонувати цим губерніям? Чи ті, що складали плян, хотять на польському і румунському кордонах утворити передумови для голодних бунтів?“ Так виглядає в теперішній час аграрна проблема на Україні. Це власне не проблема, а аграрна задуха, яка чим далі, тим міцніше зашморгує на шиї українського селянина мотузок.

І для виходу з цієї задухи нечає в теперішній час не тільки відповідних умов, немає не тільки відповідної державної господарчої політики, але є гірше, є спеціяльна господарча політика Москви проти України, яка упосліджує Україну до останньої степени, яка відбирає від неї останні можливості і яка навіть правовірних комуністів примушує з розпачем кричати: „Щож, прикажете нам ждати голодних бунтів?“

„Перспективний плян“ Цукротресту прекрасна ілюстрація до цієї спеціяльно протиукраїнської господарчої політики Москви. **В. Коваль.**

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яминій. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвальє 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Реформа шкільництва в Німеччині.

Воєнна катастрофа, давні ідеали, зріст індивідуалізму, одноцільна школа, свобода для вчителів.

Вже довоєнна Німеччина думала про цю реформу, одначе до її реалізації приступила аж по катастрофі 1918 р. і в звязку з нею. Тому реформа шкільництва в Німеччині є вислідом критики давної довоєнної школи і нових життєвих потреб визваних переворотом 1918 р.

Проявилося в ній змагання наблизити школу до життя, вчинити її установою виховуючою творчих горожан, а не як досі заскорузлих бюрократів, а головно визволити її учителів від незмінних програм і дати їм більшу свободу в навчанні та вихованні.

Поставили принцип плекати індивідуальність ученика, критикували науковий матеріял з перевагою мов і літератури та дух школи повний суворого ригору та приписів. Домагались радісної школи, родинного співжиття учителів і учеників.

Воєнна катастрофа, а за нею занепад цісарства в Німеччині скріпили цю критику і визвані нею реформістичні змагання та викликали духа самокритики в німецькому народі, бо він бажав пізнати причину свого лиха, щоби найти дорогу до відродин. За тим пішло гасло внутрішньої обнови народу, змагання до поглиблення правдивої внутрішньої культури, основаної на давніх германських чеснотах та визволу з під чужих впливів.

Тому-то головною основою реформи шкільництва мало бути виховання молоді в німецькім народнім дусі, бо лише така школа, на думку реформаторів, обновить і обєднає розбиту Німеччину.

Те загальне тло, на якім зродилась німецька шкільна реформа 1920 р. та її завязки маємо вже у ваймарській конституції, яка жадає одноцільної, для усіх доступної школи, що має виховати [illegible] індивідуальности і громадян свідомих своїх обовязків, народних і вселюдських ідеалів.

Подрібніше нова школа представляється ось як: підставовою є чотирорічна всенародня школа, обовязкова для усіх дітей від 6—10 р. життя. Після її скінчення може дитина остати ще в ній на дальшу чотирорічну науку і цим закінчити свою освіту, як у давній галицькій виділовій школі, або вступити до 6-класової середньої школи, яка дає загальну та фахову освіту, відповідно до місцевих потреб, отже рільнича в рільничих, а промислова в промислових округах.

Молодь може теж після перших 4 літ науки перейти до девятьклясових шкіл середніх з 4 типами, а саме: довоєнною гімназією клясичною і реальною з латиною і живими мовами, реальною школою з перевагою мат.-прир. наук з наукою чужих мов і вкінці до нового типу німецької школи середньої. Одначе з правила повинна молодь переходити до тих шкіл по 7 роках науки у всенародній школі, і наслідком того повинні відпасти 3 перші роки середньої школи. Отже це є те, чого домагається народне учительство в Польщі.

Вслід за тим давні 9 клас. гімназії переміняються в нові 6 класові для учнів з укінченою 7 кл. школою народною, але це стрічається з трудностями в клясичних гімназіях.

В середній школі усіх типів спільними предметами науки є релігія, рідна мова, історія, географія, наука про державу і німецьку культуру. Зокрема тоті [illegible] останні предмети мають бути осередком цілої науки і виховання, та усі предмети мають бути ними перенятї. Це веде [illegible] слідовно до концентрації науки і засади [illegible] вимагає від учителів живої співпраці. [illegible] му нові пляни навчання лишають учителям богато свободи і обмежуються на [illegible]

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ.

Наука наук.

Статті про математику математиків дали доволі ясний образ їх розуміння своєї науки. Наука ся одначе така важна, що про неї належить поміркувати і нематематикові, що він отсим і пробує вчинити.

Математика як наука про усвідомлені людським умом незмінні абстракти, є предметом досліду з боку людей з особлившим складом ума. Математики, подібно композиторам — послугуються цілим рядом знаків письма перш усього їм одним знаного і тим, що сього письма вчилися та вміють перевести його на мову конкретної думки, або по музичним знакам вивести мельодію. Математичний образ — се особливший образ ідей, в якому не має нічого непотрібного, але в якому рівночасно нічого не бракує, се вповні завершений мистецький твір — символ великого всіх рівно обовязуючого змісту. А все те завдяки тому, що математика працює і творить виключно в ділянці ідей — образів, виведених на основі формальної льогіки в межах деяких загально принятих передумов.

Поскільки математика займається тільки ідеальними поняттями числа і положення в просторі, постільки матеріяльний світ нічим не вяже математика. Але в дійсности без того світа не булоб приводу та потенції до точного думання. Бо перш усього вся механіка людського зовнішнього життя, так тісно звязана з механізмом будови тіла, є функцією внутрішнього життя — духа людини. Завдяки отсій особлившій будові людського організму основи нашого думання укладаються в точні правила, себ-то математики нашої думки. І ми дійсно не в силі інакше думати, як тільки математичними категоріями. А що весь світ, як предмет нашого пізнання, є тільки функцією нашого способу думання, то всі прояви нашого життя може дослідник означувати певними математично-фізичними образами. До сього ідеалу точного думання прямують усі; наближуються до нього многі, а осягають його тільки деякі.

Для провірки належить вслухатися в ту мельодійну гармонію, що все бренить у нашій душі; приглянутися до тих райдужних плям і могутніх образів, що лискавками мерехтять перед очима нашої творчої уяви; та вдуматися в ту глибину живої думки, що ледви дрібними капельками слова, діла і життя нашого проявляється.

Ці нескінчено малі частинки життя нашого духа; ці рої, хвилі і групи світа нашої душі, що періодично наповняють її, чи не були найстаршими і найпершими праобразами всіх математичних ідей і формул, що ними людство стало думати так недавно! — Кожна хвилина нашого життя є в дійсности метом якоїсь незнаної части космічного життя; кожний порух нашого єства є тільки функційним звязком між внутрішнім життям одиниці і зовнішнім світом.

Все те з незапамятних часів було предметом думки фільософів, що про положення світа і звязки в ньому думали. Живо цікавилися тим і перші фільольоги - граматики, що поклали з легкої руки Сократа і софістів через системи Плятона й Аристотеля основи теоретичної граматики, стилістики та льогіки. Поняття нескінчено малої віддалі творить ум льогіки у знаному запитові про те — хто скорше дійде до певного місця, чи черепаха чи бистроногий Ахіль? Тим питанням з перед мало що не 25 віків означується і неможливість іншого розуміння тяглости і неперервности як тільки рядом нескінчено малих частиць, що всього три століття є предметом рахунку безконечно малих чисел — основи сучасної точної математики. Льогіка, стилістика, граматика, діалектика — ось перші ступні і джерела точного математичного думання. Тим то власне математика була й остане все, як особливша частина льогіки, наукою ідеальною і формальною, себ то наукою про ідеї і їх зовнішні вимірні форми.

А що все те є частиною змісту нашого внутрішнього життя і космічних взаємин, тож до нього і підходять і по сьогодні всі спеціялісти, думаючи, що тільки кожний з них обхоплює і бачить і формулує усю найвищу абсолютну правду. А діється воно тому, що все життя наше і світа є вислідом ясно означених прав — фізичних і математичних — життя нашого духа.

Тому на основі сих взаємин між всяким чистоабстрактним (одірваним) математичним думанням і пізнаними нами чисельними і просторними взаєминами видимого світа, що їх математичний ум виражає образами рядів, функцій, груп і т. п. зрозумілих світові формул, практично - творчий ум техніка — винахідника творить усе нові прилади. Ум винахідника намагається убгати високі чисті абстракти [illegible]

ях їх головних напрямів у навчанню. Також ученикам залишають богато свободи і дають чимале місце ідеї самобоя. Також пильну увагу звертають на управи. Також пильну увагу звертають на підготування учителів, бо без того всяка реформа залишиться паперовою. Тому замісць учительських семинарій творять педагогічні інститути, а від загалу учительства, отже і від народнього вимагають університетських студій. **К.**

Повінь в Америці.

Місто відрізане від світа. — Кількасот жертв повені. — Організація помочі. — Фармери кидають свої оселі.

Льондон, 3. травня 1927.

З Ню Иорку подають: Повінь відрізала від світа місто Віксбург у стейті Люізіяна. Промислові дільниці є під водою. Більшість підміських віль стоїть до половини у воді. Власти випустили з місцевої вязниці арештантів. Їх ужито до ратункової акції. Досі видобуто кількасот трупів із мешканьців залитих водою. Із аеродрому на Фльориді вислано додатково 12 гідропланів до околиць, навіщених повенію. Біля Батон Руж вода перервала знову греблю у двох місцях. Люди ратувалися на вище положені місця. У Батон Руж є вже 15 ратункових гідропланів.

З Ню Орлеану повідомляють, що води Місісіпі перервали знову греблю в 6 місцях 80 миль на півд. від Віксбурга. Повінь поширилася на густо замешкалі полоси півн. части стейту Люізіяна. Мешканці кидають фарми і ратуються на вище положені місця.

Американський Червоний Хрест зібрав уже 5 міл. дол. на поміч для жертв катастрофи, спричиненої рікою Місісіпі. Торг. секретар Гувер видав нову відозву, у якій взиває дальше складати датки для нових жертв і зазначує, що треба зібрати бодай 10 міл. дол.

Нова нота великих держав до Китаю.

Спротив Америки.

Льондон, 3. травня 1927.

Півурядовий комунікат подає на основі вістей з Пекіну, що дипл. представники пятьох держав конферували в справі другої ноти, яку мається вислати до уряду в Ганкоу. До порозуміння не прийшло, бо представник Злуч. Держав спротивився висланню другої ноти.

Півн. війська заняли Нанкін!

Льондон, 3. травня 1927.

„Дейли Тел." повідомляє на основі нестверджених іще вістей з китайських джерел, що північні війська заняли Нанкін.

Пропаґанда мира.

Міжнародня конференція „школою до миру" в Празі 16—20 квітня 1927 р.

Успіх „Виховавчих днів", які влаштував Міжнародній Педагогічний Уряд в Женеві в серпні 1926 р., спричив тому, що цей уряд разом з Міжнародним Червоним Хрестом порішили улаштувати аналогічну конференцію, але в ширшому розмірі і з іншою програмою, в Празі. В Чехословаччині Міжнародній Педагогічний Уряд заступає „Педагогічна Єднота" Коменського, яка для підготовчої праці по конференції обєдналася з іншими 11 організаціями. В цій праці взяв участь і Український Педагогічний Інститут ім. Драгоманова в Празі, представником якого на конференції був проф. Сірополко, відомий наш педагог. Найактивнішу участь в підготовчій роботі взяла Чеська Жіноча Ліга про мир і свободу, а головне містоголова її - пані Іллова.

Чехословацький Червоний Хрест, запросивши всіх учасників конференції взяти участь в проголошенні миру на Великодні свята, додав тим конференції яскравий вираз „миру", а есперанто, на який переводились всі виклади промовців, практично показав, що можна досягнути бодай того, щоби люди ріжних націй могли порозуміти один одного, не знаючи ні одної „світової мови". Майже 60 років пройшло, як між воюючими арміями був піднесений прапор червоного хреста, білої перевязки та барви крови, узяті з швайцарської відзнаки, як памятника доброму громадянину Швайцарії, котрий перший подав приклад, що і в часі війни, серед її пожарів і злоби — можна і треба проявляти людяність і що людина мусить допомагати людині. До світової війни Червоний хрест служив лише, так сказатиб, ділу війни, бо і в часі миру він підготовчу працю, як краще обслуговувати тих, що зі зброєю ідуть на себе. Але після світової війни перший чеськослов. Червоний хрест поширив свої завдання. Підготовити здорове фізично й морально молоде покоління, пробудити в народі прагнення зберегти своє здоровля, поліпшити гігієнічні умови життя — от яку працю став провадити чехословацький Червоний хрест з ініціятиви своєї голови Алісі Масарикової. І на міжнародній конференції Червоних Хрестів у Женеві були приняті резолюції однозгідної праці в цьому напрямку. А чеський Червоний Хрест перший дав приклад проголошення миру хоч на три дні (Великодні Свята) свойому народові, щоби хоч три дні на рік зупинились всілякі сварки навіть між політичними партіями.

„Нова ера" не родиться без праці та вагдо і мир, який проголошує Ч. Ч. Хрест і який починають проголошувати Червоні Хрести в інших землях, не є стагнацією та нечинністю, то є мир доброї праці і віри в ідею, віри в те, що в кожній людині є щось святого і що кожний мусить приложити зусилля для здійснення кращого майбутнього. Вповні розвинута чинність Червоного Хреста до миру є кращим фактором, чим заборона війни, каже Аліса Масарикова.

16. квітня в 11 г. ранку саля чеськослов. парляменту була виповнена представниками ріжних установ і організацій а також і представниками влади, закордонних посольств і членів міжнародньої конференції. Засідання відбулось, як і кожного року, дуже святочно. Між промовцями були і члени-делегати Міжнародного Уряду Ч. Хр. і Ліги Націй, які підкреслили високу організації та праці Ческ. Черв. Хреста, що за взірець узяв засади Американського Ч. Хреста та приноровив їх до свойого життя.

В 8 год. веч. відбувся програмовий вечір, який улаштували для членів конференції пражські есперантисти. Програма була виконана по мистецьки.

В неділю 17. IV. міжнародні гості оглянули Прагу а вечером відбувся репрезентаційний чай в Студентському Домі для учасників конференції.

В понеділок рано в 9·30 год. почалися праці конференції в одній з найліпших авдиторій Карлового Університету. В конференції взяло участь понад 600 осіб, які репрезентували 18 національностей. Всі промови і реферати зараз же перекладалися на „есперанто". Конференцію відкрив д-р Пржигода, доцент Карлов. Унів., який привітав членів конференції, головно педагогів з цілої землекулі, що зїхались після жахливої війни і інших її наслідків, щоб порадитись, як в майбутньому оминути і не допустити до того, щоби міліони людей не виставляли на небезпеку своє життя і щоб всілякі непорозуміння вирішувалися мирним, культурним способом.

Педагоги, що застановлялися на міжнародніх нарадах, як виховувати молодь до миру, якими методами прищепити ідею миру в школах і поза ними, можуть своєю працею не допустити до нових пожарів війни. „Школа та мир" це два найкращі слова після слів, „мати та брат". Ці фактори є найпевнішою запорукою обнови людства та його щастя. Конференція тревала три дні, виголошено понад 20 рефератів з ділянки: психольогії, виховання й навчання.

Дуже цікаві були реферати професора Бове, голови міжнар. педагогічн. уряду на тему „Проблема виховання до миру в психольогії", в якому автор на підставі досвіду доказує, що розвиванням найліпших сторінок діточої душі можна виховувати високоморальних громадян, якіб свій ідеалізм приноровлювали до практичного життя, і проф. Пресхотта на тему „Науковий дослід діточих почувань та забобонів". Далі були реферати на тему: „Методи і наслідки практичної праці", „Боротьба проти мілітаристичного духа підручників", „Навчання про Союз Народів" — „Громадознавством до миру" і т. д. З ділянки виховання „Самоврядування учнів, як ввід до Союзу Народів" — цей останній реферат взагалі був дуже цікавий — бо на практиці показав, як добре впливає самоврядування на поведінку дітей, як шляхотно впливає на дитину свідомість відповідальности і т. п. Далі реферати „Міжнародня співпраця та обмін учнями", „Взаїмне листування дітей ріжних націй в живих мовах і на „есперанто" Крім того були виголошені реферати для широкої публики: „Гуманні думки Коменського", „Про мирові зусилля Коменського та Хельчицького і „Школою до миру". Праця проходила інтензивно і з захопленням, а головне почувалося і між членами конференції якесь тепле відношення до себе і справи, а не звичайну офіційну ласкавість. **Марія Омельченко.**

Арештування українців у Глинянах.

Львів, 4. травня 1927.

Під заг. „Бестіяльський напад гайдамаків на хлопську бандерію в Глинянах. 2-ох польських хлопів ранених смертельно, 3-ох тяжко" нинішнє „Сл. Польске" приносить вістку, що в часі свята 3. травня прийшло в Глинянах до бійки між польськими учасниками свята й місцевими українцями, наслідком якої були тяжче і лекше ранені. Поліція арештувала дві українки за те, що нібито подерли польський прапор, і 3 українців-учасників бійки, а за двома іншими шукає. Вістка ця певно сильно переборщена, зрештою зачекаємо на реляції нашого дописувателя.

Автомобілеві катастрофи.

Львів, 3. травня 1927.

На розі вул. Красіцьких і Казимирівської авто наїхало на 12-літнього гімназиста Зельцера. Хлопець дістався під задні колеса авта і має стрясення мозку і тяжкі контузії на цілім тілі. В безнадійнім стані відвезено хлопця до шпиталю. На Марійській пл. напроти гот. Жоржа авто перевернуло купчиху Зінгерову і ранило її на цілім тілі.

Вломи.

Львів, 4. травня 1927.

Львівські злодії старались використати нагоду, що поліція брала участь у святі 3-го травня. При вул. Шпитальній вломилися до крамниці Сал. Австера і вкрали блаватних товарів вартости 14 тис. зол. Сполошив їх якийсь Френкель, що саме переходив улицею, тому часть добичі кинули біля крамниці, а з рештою пустились утікати. Як побачили, що Френкель здоганяє їх, стрілили до нього чотири рази з револьверу. На Сонішній вул. поліцай став стріляти за злодіями, тому вони полишили добичу і втікли.

тематику у звичайні земні прилади буденної праці, для виконання дуже конкретних, іноді навіть дуже „низьких" завдань. Але в його душі такі чудові мельодії бренять, а перед очима такі прекрасні образи видніють — що він вас все захопить своєю зовнішністю.

Спомини давно минулих днів... Якась господарсько-технічна вистава в алеях саду під замком у Вильні, чи не літом 1898 р. Довкруги нарядна товпа панства, пань і панянок, блискучих мундірів. бренькіт острог і шабель, російська мова з польською зливаються в особлившиий говір столиці литовсько-білоруської землі. А нам на зустріч здалека привітно усміхається висока стать сухощавого мужа в невибагливому одягові давноминулих літ, що, знявши високо праву руку з дрібним клуночком у кратчастому червоному платку, витає нас, своїх земляків. З ним дівча-підросток, немодно одіте, здається в платочку, глядить на нас очима батька — сумновесело, просто, чисто, наївно. Це невгомонний винахідник усіх найріжнородніших улішень і забезпек, патентованих і непатентованих винаходів і див, принятих і неприйнятих у техніці життя, використаних і вже забутих вкладів у будову матеріяльної культури людства — наш земляк, галичанин, перший видавець гумористичного півмісячника у Відні — Ливчак. До 1910 р. стрічі наші у Петрограді були завжде випадкові і завжде дуже короткі, на вулиці, коли він переганяв своїм довгим бистрим кроком трамвай — спішучись в адміралтейство, на доки, в арсенал, в майстерні залізної дороги — чи то на провірку своїх досвідів, чи з рисунками і вичисленнями конструкцій, чи за грішми на досвіди... Від часу до часу з кругів артилеристів, моряків, залізничників... виходила у „Новому Времені" або „Русскому Инвалиді" якась більша стаття про винахід Ливчака й удачний досвід з ними... Але винахідник уже не мав грошей, що їх одержав був за проданий винахід, бо вже вище своєї спроможности був винен за нові досвіди і конструкції.

Чим-же не мистець, не поет, не совершенний чоловік — був отсей технік-конструктор, що невтомно старався перекласти мертвий, як довго тільки теоретичний, математичний абстракт на мову практичного конкрету? Математик-теоретик не признає, що правда, в конструкторові свого товариша, хоча оба вони найближчі свояки сусіди-товариші. (Далі буде).

Відгуки дня.

Додержана обіцянка.

Маю доброго і щирого друга, воєнного товариша і свідка моїх лицарських подвигів, якого люблю не за його визначні прикмети, а за його визначну хибу.

Ця хиба — то вічно недодержувані зате щедро роздавані обіцянки.

В нашім полку не було здається ніодного старшини, який не мав би від нього якоїсь обіцянки, а як і був, то певно згинув ще заки з ним пізнався.

Але вже найбільше з усіх обсипуваний обіцянками був я, не знаю, — чи тому, що разом з ним мешкав довгі часи, — чи тому, що все кепкував собі з його обіцянок.

— Я бачу, друже, що ти дуже хотів би мати добру стрільбу — каже раз до мене.

— Чому ні. Якби тільки де трапився, зараз куплю.

— Пощо?!... В мого тата є знаменита стрільбинка. Бє капітально і зовсім нова. Я тобі її привезу, як тільки поїду на відпустку.

— Приятелю, — успокоюю його — не горячися! Чому ти маєш тратити на ній. Зробім просто заміну: ти мені даш стрільбу, а я тобі гроші.

Мій друг спалахнув.

— Прошу тебе, не ображуй мене. Я не з тих, що все проміняють за гроші. Адже я зовсім добровільно дарую тобі стрільбу.

— Я не можу приняти!

— Прийми, друже, зробиш мені велику приємність.

— Якжеж так!?...

— Звичайно: товариш від товариша.. Прошу тебе, не відказуй!...

Дивився на мене такими благаючими очима, що я вкінці погодився.

Чекав я на ту стрільбу цілий 1916 і 1917 рік і — очевидно не дочекався, бо батько мойого приятеля справді мав свого часу охоту купити стрільбу, але волів шафу на книжки.

Другим разом мав я обіцяну гітару, як гонорар за пісню, зложену про мого приятеля і на його честь.

— При першій нагоді куплю тобі за це прекрасну гітару! говорив до мене тоном виключаючим усякі сумніви.

— Лиши друже. Срільба, гітара — це все дорогі річі. От ходім на пиво і будє по всьому.

— Ні, абсолютно ні. Я слова не зміню. Сказав — готово!

Минуло з того часу знову два роки. Носила нас доля по містах і місточках аж кишіли від „прекрасних гітар" і „перших-ліпших нагод", а обіцянка остала до нині тим, чим була.

Після Визвольної Війни ми довший час не бачилися. Аж минулого року стрінулись.

— Ах серце!

— Ах здоров друже!

Мій приятель оглянув мене від ніг до голови і не міг не вирішити:

— Ти бідуєш?

— Працюю в редакції...

— Бідолаха! Знаєш, я тобі вистараюся побічне заняття.

— Хіба головне, бо чуєш, що побічне вже маю.

— Отже добре. 250 золотих місячно, дві години денно роботи...

Я сумно покивав, головою, згадуючи стрільбу і гітару.

— А крім цього — продовжував мій приятель — маю дістати спадок 3.500 золотих. Тоді (маєш мою руку) — їдемо до Італії обидва.

Я мало не сплакнув згадуючи стрільбу, гітару і посаду.

Минув з того часу рік як батогом ляснув. Мій приятель дістав спадок, подорож до Італії дістала в лоб, а посади я й не думав дістати.

Але обіцянка подорожі до Італії була дана при свідках і треба було якось із цього вибристи.

Беручи все під увагу, я при свідках зрікся участи в подорожі за суму пять золотих, платних зараз, без розложення на рати.

Тепер усе в порядку: я вдоволений, а мій приятель перший раз виповнив обіцянку, бо за його пять золотих піду нині до кіна, де висвітлюють якусь венецьку історію. *Галактіон Чіпка.*

Памятайте! Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

НОВИНКИ.

— **Дня 5. травня 1927** четвер год. 5. вечір продовження **відчиту** Вп. Рад. Русина про новий скарбовий закон карний в льокали Тов. Українська Бесіда (Народний Дім І. пов.). Отсим запрошує Тов. Українських Правників на цей інтересний відчит своїх членів, а також впроваджених через них гостей. 1-1

— **Вечір пісні і живого слова.** Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка у Львові відбудеться в половині травня ц. р. віддавна приготовлюваний „Вечір пісні і живого слова" на дохід будови захисту для українських письменників і журналістів у Яриній. Вечір заповідається незвичайно цікаво під оглядом добору програми і виконавців. Між иншими прийме ласкаво участь у вечері Михайло Голинський, який відспіває найкращі арії з опер, що їх він співав на українських сценах Київа й Одеси. Рівнож і молода сценка „Студія живого слова і пластики" виступить з кращими своїми постановками. Мистецько-декоративну сторону взяли на себе артисти-малярі, п. Вальницька, п. Ковжун і д-р І. Іванець.

— **Зноза решіток.** Довідуємося, що арештований перед 10 днями у Львові студ. К. Мульжевич, якого держали 9 днів при вул. Яховича, перенесений уже разом зі студ. Дзісем і п-ною Дзюбівною до арештів при вул. Баторія. Донині п. Мульжевича, який недужає, не переслухувано і не сказано навіть, за що й чому його арештовано. Чи вже дійсно не можна приспішити слідства в цій справі?

— **„У відвідинах у гетьмана України".** Під таким заголовком находимо в *„Neues Wiener Journal"* з 30. квітня спомини австрійського полковника барона Егона Больфраса. Є це легколітературна картинка з першого побуту в Київі з початку 1918 р., характеристична тим, що вражало тоді око прихильного нам чужинця. Всі ті буденні подробиці життя, звичаїв і красвиду, поруч яких ми проходимо мимо, чужинець називає „образами з казкового міста Гарун Аль Рашида".

— **Самовбивство й намагані самовбивства.** У Варшавськім Готелі поповнила самовбивство 21-літня Фр. Гамерманівна, учениця школи крою. Вона вийшла зі свого мешкання при вул. Вроновських 16. нібито до школи, блукала по місті, а пополудні винаймила кімнату в готелі і тут поповнила самогубство, заживаючи 25 грамів вероналю у шклянці молока. Причиною страшного вчинку молодої дівчини — любов. При вул. Кубасевича 3. намагалася отруїтись 23-літня служниця Анна Грищишин. Причиною також нещаслива любов. При пл. Бернардинській 14. хотів відібрати собі життя, зажовши йодини, 30-літній зредукований урядовець Гавел.

— **Чеський памятник у Галичині.** Під Зборовом полягло в 1917 році богато чехів із трьох полків, що боролися проти Австрії. Полки ті потворились були з чехів, що перейшли з австрійських полків на російський бік і з чехів-кольоністів на Україні. Дня 5-го травня приїдуть до Львова чеський поет Руд. Медек, член Академії Наук і полковник чеських легіонів, та майор Фр. Шебор, артист-маляр. Вони організують велику прогульку до Зборова. В дні прогульки відійде до Зборова кілька окремих поїздів і там відслонять памятник у честь полеглих чеських борців.

— **Ватиканське свято.** Дня 6-го ц. м. Ватикан святкуватиме 400-літні роковини своєї геройської оборони, чи пак: швайцарсько-папської твердії перед еспансько-німецькими „ляндскнехтами", які проти волі Карла Бурбонського дійшли до римських мурів і здобували їх надаремно. На це свято приїде чимало церковних достойників. Після цього збереться кардинальська колегія, яка імовірно крім інших справ займеться теж призначенням нових кардиналів. Тепер усіх кардиналів є 65. Папа Сикст. V. призначив у 1586 р. — 70 кардиналів, число шановане традицією. Кожна країна має свого кандидата, якого сподіється бачити кардиналом. Австрійська преса згадує прим. д-ра Зайпля з огляду на його суспільні заслуги, як також тому, що останній кардинал Австрії архиєпископ Піфль був призначений ще в 1914 р. Ми могли би мати ще більші претенсії, як би вірили, що наш один кардинал у силі змінити кардинально відношення Ватикану до нашої церкви.

— **Жіноцтву на увагу.** В Будапешті та Відні повторились випадки, що жінки які багрили собі уста загальновживаним „олівцем краси", поважно затроїлись, тому, що олівець мав у собі небезпечні хемічні субстанції. Минулого року був навіть випадок смерти з такої причини у Львові.

— **Кріза подружа.** Австрія сильно занурена постійним зменшуванням скількости подруж. Переведена точна статистика сказала таке своє сумне слово: В р. 1920 було у Відні 30.137 шлюбів, у 1921 — 28.208, у 1922 — 26.734, у 1923 — 19.732, у 1924 — 18.481, у 1925 — 17.329, у 1926 — 16.400. Це саме явище замітне і в інших австрійських містах. В р. 1920 в усій Австрії було 82.596 шлюбів, а в 1925 тільки 48.688. Причини цеї паніки перед подружжям ріжні; крім економічних — загальна еволюція в моральних поглядах і суспільних звичаях. Одною з найважніших — подружий закон, 100-літній, який уже не відповідає нинішній добі і домагається радикальної реформи. Старе гасло, яким жила Австрія стільки віків: ...„tu felix Austria nube" збанкротувало.

— **Мистецький процес.** Цими днями закінчився в Парижі процес, який тягнувся два роки, а якого вислід має чимале значіння для малярів-мистців та їх клієнтів. Маляр Больдіні згодився зробити міліонерові з Чілі Едуардсові два портрети за 60.000 фр. Зробив застереження, що коли їх скінчить, дасть їх на щорічну головну виставку образів до „Великої Палати". Так і сталось. Портрети були такі добрі, що критика в один голос вихвалила їх. Тоді Больдіні, бачучи свій успіх, домагався за них 300.000 фр., кажучи, що не знав, що він створить. Але Едуардс відповів на суді розумно, що коли портрети пішли на виставку, вже були його власністю і що колиб вони були зовсім невдатні, то він таки мусів би за них заплатити умовлену суму. Суд признав йому рацію і маляр не одержав більше.

— **З естради в монастир.** Славний співак Матео Баттістіні хоче закінчити свою артистичну карієру не на лаврах, а на твердім черечім ложі. Він жде тільки дня своїх 70-літніх уродин, щоби розпрощатись із світом. Буде це ще цього року. Він заповів, що 2. травня співає Штуттгарті в останнє. Чи це правда, не знати.

— **Злочин ученого.** Заслужений французький ботанік Андре Лявіль, 72-літний старець, бувш. професор у „Колеж де Франс", убив свого сторожа. Ще й японським штилетом! Звістка романтична, але підклад дуже прозаїчний: його сторож побивав постійно свою жінку. Професор виступав як посередник і мирив подружу пару. Коли в останнє бідна жінка від побоїв кричала в розпуці: „На поміч!", учений схопив із ліжка „колєкційний" штилет, кажучи, що хотів ним перелякати сторожа. Цей попав у лють і кинувся на вченого (не бачучи штилета) і пробився на смерть. Учений сам зголосився на поліції.

— **Ріжні рекорди.** Англієць Деплі встановив нових чотири рекорди їзди на моторі; у 500-кубічн. центриметр. клясі зробив 101.70 англійськ. миль. — Два французькі летуни Нунгессер і Друтен, хочуть випередити американців і перелетіти через океан. Одночасно тою самою штукою погрожує португалець Перейра. — Венецiянський князь Джіованелі продає один образ Джіорджіоне (помер 1511 р.), за який колись заплатив 30.000 лірів, за 2 міліони дол. американцям. На підставі інформацій корабельних товариств рік 1927-ий буде „рекордовий" щодо скількости американців, які відвідають Европу: буде їх 450.000. Але, на жаль, привезені ними долярі до нас певно не доїдуть. — 1. травня було в Англії 3.400 віч і зборів, на яких промовляло 10.000 промовців. Консервативна партія як протисередник соціялістичній пропаганді розкинула в останніх днях травня три міліони летучок. — Часопис „Шікаго Трібюн" вийшов цими днями в дні вибору нового бурмістра в 921.530 примірниках. На цей один наклад пішло 388 тон паперу, себто стільки, що треба би на нього вирубати дерева з 85 акрів! Часопис мав 62 сторін: складало його (з машиністами та помічниками) 650 осіб. За пів години було готових 50 форм для стереотипії на 9 ротаційних машин, а 800 плит видруковано за 24 хвилині. В 8 год. часопис був готовий, в 8·25 вийшов з машини, в 8·30 виїхав з друкарні на 60 великих і 48 менших тягарових автах, а в 6 годині вранці було вже проданих 909.448 примірників!

— **Померли:** німецький маляр Ганс Фолькман у 67 р. життя, відомий своїми красвидами; д-р Леопольд Шмідт, берлінський музичний критик і композитор; німецька письменниця Марія Янічек у Мюнхені в 68 р. життя.

— **Світова всячина.** 4. вересня збереться у Будапешті міжнародний конгрес зоольогів, на якому буде 320 учених і 80 викладів. — Мадярське місто Штульвайсенбург звернулося з проханням до бувш. королевої Зити, щоби передала йому забальсамоване серце кор. Карла, яке хотять поховати в гробах перших мадярських королів. — Один з численних фікційних кандидатів на російський престіл, бувший вел. князь Кирило, покидає Кобург і переїзжає на постійно у веселіше місце: Париж. — Англійський скарб пускає в світ нові банкноти по 10 шіл. і 1 фунт., з огляду на численні підрібки в останніх часах. — Шаляпін відвідає Відень уперше ще цього місяця на один-два виступи в опері. Задорогий на більше. — Композитор Оскар Штравс підготовляє в Парижі останні проби своєї оперетки „Терезіна". — Архиєпископ з Фрайбургу видав пастирський лист проти „нагої" жіночої моди і проти поширеної звички спільних купелів у ріці, морі чи басейні.

— **Концерт Б. Бережницького.** Пригадується, що концерт Богдана Бережницького відбудеться вже нині в середу 4. V. в год. 8. вечером в салі Муз. Тов-а ім. М. Лисенка.

Зі спорту.

Загальні Збори „України" відбудуться в суботу, 7. травня 1927 р. в год. 7. веч. у великій салі Академічного Дому з таким порядком дня: 1. Відкриття Звичайних Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу. 4. Звіт Провірочної Комісії. 5. Уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 6. Вибір нового Виділу і Провірочної Комісії. 7. Внески і запити.

За Виділ С. Т. України:
Франко Тарас в. р., голова. *Цибуськький Ол.* в. р., секретар.

Курс для спортових інструкторів. Український Спортовий Союз подає до відома всім учасникам курсу, що виклади, припинені з причини святочних ферій, відбуватимуться дальше, почавши від 7. травня (субота) в годинах від 6—8 вечер в авлі Акад. дому при вул. Супінського ч. 21. Поділ годин і місце практичних вправ будуть подані учасникам до відома в суботу дня 7. травня ц. р.

Всячина.

Ювилей, на який не маємо свого слова. Цими днями минає 150 літ від часу, коли в Европі поширилась одна страва, яка не є ніякою стравою по думці господинь і яка стає причиною нарікань неодної жінки. Є це т. зв. по — галицькому — „канапка", на Україні (за Росією)... „бутерброд", себто: точно беручи — о, диво! — хліб не конче з маслом, а з кількома шматками зимного мясива. Цей винахід — англійський і в Англії, Франції та Америці називається іменем його винахідчика „сендвіч". Цей англійський граф Сендвіч був завзятий картограй. Раз грав 12 годин, не встаючи від стола, а жалкуючи часу на обід, казав собі подати кілька шматків хліба і кинув на них по кусинку мяса. За його прикладом пішли інші. Видно, що дарвінівська теорія таки має в собі зерно правди: льондонське аристократичне товариство наслідувало цю ідею, яка поширилася притьмом і в інших країнах і розвинулась: „Канапка" або „сендвіч" може, як кажуть специялісти, мати 900 форм зовнішнього вигляду. Коли ми не найдемо на цю „страву", що є прикрасою всіх балевих буфетів, рідного слова, може би в 150-літні роковини її винаходу таки завернути до назви її винахідчика, не з пошани для нього, а тому, що так вона називається в устах яких 800 міліонів людей.

Відозви і комунікати.

До емігрантів з Великої України!

З дозволу станиславівського воєводи відбудеться дня 22. травня 1927 року, в годині 10. рано, в салі „Української Бесіди" (вул. Голуховського 20) в Станиславові організаційний зїзд емігрантів з Великої України, замешкалих на території станиславівського воєвідства, з отсим денним порядком:

1. Вшанування памяти б. голови Директорії, головного отамана Симона Петлюри. 2. Переведення організації емігрантів, засвування емігрантського правно-репрезентативного і гуманітарного тіла в Станиславові і вибір його Управи. 3. Доповіди і внески в справах організаційних.

На зїзд запрошуються всі українські емігранти, неорганізовані, що перебувають у межах воєвідства і не набули ще іншого горожанства. Жінки емігрантів користають на зїзді з рівних прав. Вступ на зїзд лиш за окремими запрошеннями. Всі, що такого запрошення не одержать почтою, дістануть його при вступі, оскільки доведуть своє право на участь у зїзді. Зголоситися треба бодай на годину до відкриття зїзду в ціли полагодження формальностей, взявши з собою всі документи, як польські, так і українські.

Ініціятивна група.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Ізбиця-Любельська:
5./V. Вій.

Театр в скорім часі повертається до Галичини і дасть ряд вистав нових штук в Золочеві, Тернополі, Львові, Станиславові, Коломиї і інш. За запрошення, які одержали з богатьох міст сердечно дякуємо. Коли будемо близько завітаємо. 2—2

Загальний збір „Народньої Гостинниці". кооп. стов. з обмеж. пор. у Львові, відбудеться в суботу дня 7. ц. м. о год. 5. пополудни, в сали стоваришення вул. Косцюшка ч. 1.а (І. поверх). 1—1

Повітова Каса хорих в Коломиї.
Ч. 622/27.

Конкурс.

Управа Повітової Каси хорих в Коломиї на підставі вирішення з дня 26. березня 1927 р. розписує отсим конкурс на

директора Каси.

Плата після 7. степення і 20% репрезентаційного додатку.

Письменні оферти слідує вносити до 31. Управи Каси хорих в Коломиї до 31. травня ц. р.

До оферти треба доложити: 1) метрику уродження, 2) власноручно написаний життєпис кандидата, 3) посвідчення свідоцтв шкільне і по можности всі свідоцтва з дотеперішньої діяльности в первописі або в провіреним відписі, 4) посвідка військової власти дотично військової служби, 5) свідоцтво моральности і польського горожанства, 6) свідоцтво здоровля видане державним лікарем, або лікарем Каси хорих, 7) опінія дотеперішньої Управи про урядування кандидата.

Коломия, дня 28. квітня 1927.

2063 3—3 УПРАВА КАСИ

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.